

स्वारगेट ते कात्रज या मेट्रो मार्गावर बालाजीनगर व बिबवेवाडी ही दोन नवीन मेट्रो स्थानके उभारण्यास आणि कात्रज मेट्रो स्थानकाचे दक्षिणेकडे सुमारे ४२१ मीटरने स्थलांतरण करण्यास व त्याच्या बांधकामासाठी येणाऱ्या रु. ६८३.११ कोटी इतक्या अतिरीक्त खर्चास राज्य शासनाची मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

नगर विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : एमआरडी-३३२५/प्र.क्र.६३/नवि-७,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक : ११ सप्टेंबर, २०२५.

वाचा :- १) नगर विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.पीआरडी-३३२५/प्र.क्र.७०/नवि-७ दि. १२/०५/२०२२.

२) नगर विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.पीआरडी-३३२५/प्र.क्र.७०(भाग-२)/नवि-७ दि. ०७/०८/२०२४.

३) अवर सचिव, गृहनिर्माण व शहरी कामकाज मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. K-१४०११/३७/२०२२/MRTS-II, दि. ०५/०८/२०२४.

प्रस्तावना :-

सद्यस्थितीत पुणे मेट्रो रेल्वे प्रकल्प टप्पा-१ या एकूण ३३.२८ कि.मी च्या दोन मार्गिका समाविष्ट असलेल्या प्रकल्पाची अंमलबजावणी महामेट्रोमार्फत सुरू असून मार्गिका क्र. १ पिंपरी-चिंचवड ते स्वारगेट (लांबी १७.५३ कि.मी) (१४ स्थानके) (उत्तर-दक्षिण कॉरीडॉर) तसेच मार्गिका क्र. २ : वनाझ ते रामवाडी (लांबी १५.७५ कि.मी १६ उन्नत स्थानके) (पश्चिम-पूर्व कॉरीडॉर) या मेट्रो मार्गावर मेट्रो सेवा सुरू आहे. पुणे मेट्रो मार्ग-३ (हिंजवडी ते शिवाजीनगर) या २३.३ कि.मी. उन्नत लांबीच्या मेट्रो रेल्वे प्रकल्पाची सार्वजनिक खाजगी सहभाग (PPP) तत्वावर पुणे महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत अंमलबजावणी करण्यात येत आहे.

पुणे मेट्रो टप्पा १ मधील पिंपरी-चिंचवड ते स्वारगेट या मार्गिकेचा दक्षिणेकडील विस्तार करण्याच्या दृष्टीने स्वारगेट ते कात्रज या रु. ३६६८.०४ कोटी प्रकल्प पूर्णत्व खर्चाच्या विस्तारीत उन्नत मेट्रो मार्गिकेची अंमलबजावणी करण्यास दिनांक १२/०५/२०२२ रोजीच्या शासन निर्णयाद्वारे शासनाची मान्यता देण्यात आलेली होती. सदर प्रकल्पाच्या वित्तीय सहभाग आराखड्यास केंद्र शासनाचे मेट्रो रेल धोरण-२०१७ मधील "केंद्र शासनाचे अनुदान" या तत्वावर मंजूरी प्रदान करण्यात आली होती. सदर प्रकल्पाचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल, सर्वकष वाहतूक आराखडा (CMP) व वैकल्पिक विश्लेषण अहवाल (AAR) यांसह, केंद्रीय गृहनिर्माण व शहरी कार्य मंत्रालयाकडे वित्तीय व तांत्रिक मान्यतेसाठी पाठविण्यात आला होता.

सदर प्रस्तावास केंद्र शासनाच्या सार्वजनिक गुंतवणूक मंडळाने दि.१८/०१/२०२४ रोजीच्या बैठकीत सदर प्रकल्प अनुदान मॉडेलवर (grant model) राबविण्याची शिफारस केलेली होती. तथापि, केंद्र शासनाच्या दि.०५/०८/२०२४ रोजीच्या पत्रान्वये, सदर प्रस्तावावर केंद्र शासनाने पुनर्विचार केला आहे व सदर प्रकल्पासाठी केंद्र शासनाचा सहभाग हा समभाग स्वरूपात देण्याचा निर्णय केंद्र शासनाने घेतला असल्याचे कळविले होते. त्यानुसार सदर प्रकरणी पुढील कार्यवाही करण्याकरिता प्रकल्पाचा इक्विटी-शेअर मॉडेलवर आधारित सुधारीत वित्तीय सहभाग आराखडा केंद्र शासनाच्या मान्यतेकरिता सादर करण्याबाबत कळविले होते. त्यानुसार पुणे महानगर मेट्रो रेल प्रकल्प टप्पा-२ अंतर्गत स्वारगेट ते कात्रज (कॉरिडोर-२ए) या

५.४६४ कि.मी. लांबी, ३ स्थानके असलेल्या रु. २९५४.७५ कोटी (केंद्र शासनाच्या पीआयबीने शिफारस केलेल्या) प्रकल्प पूर्णत्व खर्चाच्या इक्विटी शेअर मॉडेलवर आधारीत वित्तीय सहभाग आराखड्यास दि.०७/०८/२०२४ रोजीच्या शासन निर्णयाद्वारे राज्य शासनाची मान्यता देण्यात आली व प्रस्ताव केंद्र शासनाच्या मान्यतेकरिता सादर करण्यात आला होता. सदर प्रकल्पाच्या इक्विटी-शेअर मॉडेलवर आधारीत सुधारीत वित्तीय सहभाग आराखड्यास केंद्र शासनाने मान्यता प्रदान केली आहे. सदरस्थितीत सदर प्रकल्प उभारणीच्या अनुषंगाने प्राथमिक कार्ये सुरु आहेत.

स्वारगेट ते कात्रज मेट्रो मार्गिकेवर बालाजीनगर व बिबवेवाडी येथे अतिरीक्त स्थानक उभारण्याबाबत महा मेट्रोला विविध लोकप्रतिनिधींकडून निवेदने प्राप्त झाली आहेत. तसेच, कात्रज मेट्रो स्थानकाचे पीएमपीएमएल बस स्थानकाशी अधिक चांगले एकात्मिकरण होण्याच्या अनुषंगाने कात्रज मेट्रो स्थानकाचे दक्षिणेकडे सुमारे ४२९ मीटरने स्थलांतरण करण्याबाबत सूचित केले आहे. अतिरीक्त २ मेट्रो स्थानके उभारणीमुळे आणि बोगद्याची लांबी अंदाजे ४२९ मीटर ने वाढविल्यामुळे रु. ६८३.९९ कोटी चा अतिरिक्त खर्च येणार आहे. स्वारगेट ते कात्रज या मेट्रो मार्गावर बालाजीनगर व बिबवेवाडी ही दोन नवीन मेट्रो स्थानके उभारण्यास आणि कात्रज मेट्रो स्थानकाचे दक्षिणेकडे सुमारे ४२९ मीटरने स्थलांतरण करण्यास व त्याच्या बांधकामासाठी येणाऱ्या रु. ६८३.९९ कोटी इतक्या अतिरिक्त खर्चाच्या प्रस्तावास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुषंगाने शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे:-

०२. शासन निर्णय :-

स्वारगेट ते कात्रज या मेट्रो मार्गावर बालाजीनगर व बिबवेवाडी ही दोन नवीन मेट्रो स्थानके उभारण्यास आणि कात्रज मेट्रो स्थानकाचे दक्षिणेकडे सुमारे ४२९ मीटरने स्थलांतरण करण्यास व त्याच्या बांधकामासाठी येणाऱ्या रु. ६८३.९९ कोटी इतक्या अतिरीक्त खर्चास राज्य शासनाची मान्यता देण्याबाबत महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लि. ने सादर केलेल्या मेट्रो रेल प्रकल्पाच्या प्रस्तावास या शासन निर्णयाद्वारे पुढीलप्रमाणे शासन मान्यता देण्यात येत आहे:

- १) स्वारगेट ते कात्रज या मेट्रो मार्गावर बालाजीनगर व बिबवेवाडी ही दोन नवीन मेट्रो स्थानके उभारण्यास आणि कात्रज मेट्रो स्थानकाचे दक्षिणेकडे सुमारे ४२९ मीटरने स्थलांतरण करणे या पूर्णतः भूमिगत मेट्रो रेल्वे प्रकल्पांची महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लि. (महामेट्रो) मार्फत अंमलबजावणी करण्यास व त्याच्या बांधकामासाठी येणाऱ्या रु. ६८३.९९ कोटी इतक्या अतिरीक्त खर्चास राज्य शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.
- २) स्वारगेट ते कात्रज या मेट्रो मार्गावर बालाजीनगर व बिबवेवाडी ही दोन नवीन मेट्रो स्थानके उभारण्यास आणि कात्रज मेट्रो स्थानकाचे दक्षिणेकडे सुमारे ४२९ मीटरने स्थलांतरण करणे या अतिरीक्त बाबींकरिता परिशिष्ट-१ मधील रकाना क्र. ४ मध्ये नमूद वित्तीय सहभागाद्वारे रु. ६८३.९९ कोटी इतका अतिरीक्त निधी उभारण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- ३) सदर प्रकल्पाच्या अतिरिक्त प्रकल्प खर्चासाठी पुणे महानगरपालिकेने द्यावयाच्या योगदानाकरिता रु. २२७.४२ कोटी रकमेचे वित्तीय सहाय्य महामेट्रोला उपलब्ध करून देण्याबाबत पुणे महानगरपालिकेला निदेश देण्यास मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.
- ४) सदर प्रकल्पासाठी राज्य करांसाठी राज्यशासनाचे दुय्यम कर्ज, भूसंपादन, पुनर्वसन व पुनर्वसाहतीकरण (R&R), बांधकाम कालावधी दरम्यानचे व्याज (IDC) इत्यादीसाठी राज्यशासनाचे

दुय्यम कर्ज यांवरील खर्चासाठी एकूण रु.११४.५६ कोटी इतकी रक्कम राज्य शासनाकडून बिनव्याजी दुय्यम कर्ज म्हणून उपलब्ध करून देण्यास मान्यता प्रदान करण्यात यावी. सदर दुय्यम कर्जाची परतफेड ही प्रकल्पासाठी घेण्यात येणाऱ्या मुख्य कर्जाची परतफेड केल्यानंतर महामेट्रोने करण्याबाबत महामेट्रोला निर्देश देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

- ५) सदर प्रकल्पासाठी राज्य शासनाद्वारे देण्यात येणाऱ्या बिनव्याजी दुय्यम कर्जाच्या अटी व शर्ती, मुद्दलाची परतफेड इ. मुद्यांबाबत अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, अपर मुख्य सचिव (नवि-१) व व्यवस्थापकीय संचालक, महामेट्रो यांच्यामध्ये दुय्यम कर्ज सहाय्य करारनामा (subsidiary Loan Agreement) करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- ६) सदर प्रकल्पाकरिता रु. ३४१.१३ कोटी रकमेच्या मर्यादेत द्विपक्षीय/बहुपक्षीय वित्तीय संस्था/अन्य वित्तीय संस्थामार्फत सुलभ व्याज दराचे कर्ज महामेट्रोद्वारे घेण्यास, सदर कर्जाची मुद्दल, व्याज व इतर शुल्क यांचा कोणताही भार राज्य शासनावर येणार नाही या अटीवर मान्यता देण्यात येत आहे.
- ७) प्रकल्प अंमलबजावणीच्या इतर अटी व शर्ती दि. १२/०५/२०२२ व दि. ०७/०८/२०२४ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार राहतील.

०३. हा शासन निर्णय नियोजन विभाग अनौपचारिक संदर्भ क्र. १५६/२०२५/१४४४ दिनांक ०२/०५/२०२५ व वित्त विभाग अनौपचारिक संदर्भ क्र.४०४/व्यय-३ दिनांक ०९/०९/२०२५ अन्वये प्राप्त अभिप्राय तसेच दिनांक ०३/०९/२०२५ रोजी पार पडलेल्या मा. मंत्रीमंडळ बैठकीतील निर्णयास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

०४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०९१११८२४२९५३२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने स्वाक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(विजय चौधरी)

सह सचिव, महाराष्ट्र राज्य

प्रति,

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
३. मा. उप मुख्यमंत्री (नगर विकास) यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
४. मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
५. मा. राज्यमंत्री (नगर विकास) यांचे खासगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
६. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
७. अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
८. अपर मुख्य सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
९. अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
१०. अपर मुख्य सचिव (नवि-१), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
११. अपर मुख्य सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

- १२.अपर मुख्य सचिव (परिवहन), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- १३.प्रधान सचिव (नवि-२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- १४.प्रधान सचिव, विधी व न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- १५.प्रधान सचिव, ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- १६.प्रधान सचिव (उद्योग), उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- १७.प्रधान सचिव (ऊर्जा), उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- १८.सचिव (विशेष प्रकल्प), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- १९.विभागीय आयुक्त, पुणे, जिल्हा-पुणे.
- २०.जिल्हाधिकारी, पुणे, जिल्हा-पुणे.
- २१.आयुक्त, पुणे महानगरपालिका, पुणे.
- २२.महानगर आयुक्त, पुणे महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण, पुणे.
- २३.व्यवस्थापकिय संचालक, महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लि. (महामेट्रो) नागपूर/पुणे.
- २४.महाव्यवस्थापक, पुणे महानगर परिवहन महामंडळ मर्यादित, पुणे.
२५. पोलिस आयुक्त, पुणे.
- २६.सह सचिव, नगर रचना, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- २७.संचालक, नगर रचना, मध्यवर्ती प्रशासकीय इमारत, पुणे.
- २८.उप सचिव (नवि-२२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २९.निवड नस्ती (नवि-७).

(नगर विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : एमआरडी-३३२५/प्र.क्र.६३/नवि-७, दि. ११ सप्टेंबर, २०२५ चे सहपत्र)

परिशिष्ट-१

अतिरीक्त स्थानके व विस्तारामुळे प्रस्तुत प्रकल्पाचा सुधारीत वित्तीय सहभाग आराखडा

अ.क्र	तपशील	दि. ०७/०८/२०२४. रोजीच्या शासन मान्यतेनुसार मूळ किंमत (रु. कोटीत)	प्रस्तावित अतिरीक्त स्थानके व विस्ताराची किंमत (रु. कोटीत)	प्रकल्पाची एकूण सुधारीत किंमत (रु. कोटीत) (३+४)
१	२	३	४	५
१.	केंद्र शासनाचे समभाग	३९७.८३	०	३९७.८३
२.	राज्य शासनाचे समभाग	३९७.८३	०	३९७.८३
३.	केंद्रीय कराच्या (CGST च्या ५०% करीता केंद्रशासनाचे बिनव्याजी दुय्यम कर्ज)	११५.५२	०	११५.५२
४.	केंद्रीय कराच्या (SGST च्या ५०% करीता राज्य शासनाचे बिनव्याजी दुय्यम कर्ज)	११५.५२	०	११५.५२
५.	द्विपक्षीय, बहुपक्षीय संस्थांचे कर्ज सहाय्य	१५४०.०५	३४१.१३	१८८१.१८
६.	राज्य करासाठी राज्य शासनाचे बिनव्याजी दुय्यम कर्ज	२०६.५८	४५.७५	२५२.३३
७.	भूमि संपादन, बांधकाम दरम्यान व्याज, पुनर्वसन व पुनर्वसाहतीकरण करीता पुणे महानगरपालिकेचे अनुदान	१८१.२१	०	१८१.२१
८.	अतिरिक्त प्रकल्प खर्चासाठी पुणे महानगरपालिकेचे अतिरिक्त योगदान	०	२२७.४२	२२७.४२
९.	भूसंपादन, पुनर्वसन व पुनर्वसाहतीकरण (R&R), बांधकाम कालावधी दरम्यानचे व्याज (IDC) इत्यादीसाठी राज्यशासनाचे अतिरिक्त बिनव्याजी दुय्यम कर्ज	०	६८.८१	६८.८१
	एकूण	२९५४.५४	६८३.११	३६३७.६५

(विजय चौधरी)

सह सचिव, महाराष्ट्र राज्य